



כללים ודגשים לקבוצת יוזמים במסגרת קול קורא חינוך אקלימי

כללים ונהלים

- ✓ **קבוצת הפעילים (היזמים) צריכה להיות פעילה עצמאית** (אפשר בכל מיני תחומים) **לפחות שנה.**
- ✓ **המיזם צריך להיות מבוסס מקום פיזי.**
- ✓ **דרך החשיבה, התכנון והביצוע של המיזם יהיה באופן מקיים** (תכנון לטווח ארוך, טיב החומרים מהם הוא בנוי, עקרון המקומיות, ההשפעה על הסביבה האנושית והאקולוגית, תרומה לקהילה ושיתוף הקהילה בכל שלבי המיזם).
- מחמנים לקבל השראה ממצגת הרעיונות בקהילה או להתייעץ איתנו ישירות.
- ✓ **המיזם יוקם בשיתוף הקהילה** ויעסוק בהעלאת מודעותה לנושא שינויי האקלים וההיערכות אליו. כמו כן, המיזם יביא להגדלת החוסן הקהילתי/אקולוגי/כלכלי בדרכים שונות ומגוונות.
- ✓ שימוש בתקציב לצורך המשך ביצוע פרוייקט קיים לא יתקבל (ניתן לבצע פרויקט חדש כחלק מפרויקט גדול וכולל, בתנאי שהוא מביא לחידוש בקהילי היעד או בתוכן חדש שאליו תיחשף הקהילה).
- ✓ חלק מערכי הקיימות הוא לצרוך כלכלה מקומית ולכן יש לבדוק האם יש **ספקים מקומיים** שיכולים להתאים לביצוע הפעילות, הן מבחינת המוצר והן מבחינת הכללים הטכניים של התשלום והחשבוניות.
- ✓ **החומרים** שאיתם ייבנה המיזם ואלו הנדרשים לצורך פעילותו, צריכים להיות עמידים לטווח ארוך מפגעי מזג האוויר או בלייה, עם קדימות לחומרים טבעיים מקומיים או בשימוש חוזר, כל עוד זה אסתטי כמובן. ביישום צמחיה, תועדף צמחיה מקומית וחסכנית במים, רב שנתית.
- ✓ הקבוצה יכולה לקבל **ייעוץ מקצועי** לביצוע הפרויקט. אם יש עבודת תשתית שאין בכוחה של הקבוצה לבצע, ניתן יהיה לתקצב את העבודה המסוימת הזו (לדוג' הנחת בטון ליצירת שביל, יישור שטח וכיוב'). לצורך הבהרה - אין הכוונה שיגיע ספק ויבצע את העבודה בשביל הקהילה והקהילה רק "תגזור את הסרט", אלא שהקהילה תתכנן ותבצע את הדברים ביחד עם היועץ וכן, היועץ המקצועי (ספק) ידגיש את התכנים של ערכי הקיימות תוך כדי ביצוע עם הקהילה.





✓ לאורך כל הפרויקט יש לשתף ולהיוועץ בגורמים הממונים מהמועצה/ עירייה, ביישוב-מזכיר ורכזת קהילה או וועדות מתאימות ובמחלקות החינוך והקיימות בקהילה, של האיגוד.

הרציונל

מיזם ← חשיפה, מודעות וחוויה בקהילה ← חיבור, רגש ושייכות ← אכפתיות ואחריות ← פעולות ויחזמות נוספות

שימו לב להבדל בין הקבוצה היוזמת ומבצעת את הפרויקט, לבין קהל היעד של הפרויקט:

'הקבוצה' - מתייחס לקבוצה של בוגרים (מעל גיל 18) (יכולה להיות קבוצה קטנה של 2 אנשים ומעלה), שיש לה ניסיון קודם בהובלת פעילות למען הקהילה, או קבוצה שמוכרת לרשות המקומית ופועלת לפחות שנה למען הקהילה. כל קבוצה תידרש להציג את פירוט הפעולות שהיא ביצעה כקבוצה. נוער יכול להצטרף לקבוצה אבל לא להיחשב כקבוצה בפני עצמה.

'הקהילה' – זאת הקהילה שמשתתפת בהקמת הפרויקט ונהנית ממנו לאחר הקמתו. הקהילה לא יכולה להיות מערכת החינוך (יש תמיכות נפרדות למערכת החינוך), עם זאת, הקהילה יכולה לשלב קהלי יעד מגוונים (נוער, גיל הרך, גיל שלישי ועוד) בביצוע, בהפעלה ובתחזוקה של המיזם.

דגשים לתפקיד מרכז ומלווה הקבוצה/הפרויקט מטעם הרשות/יישוב:

- המרכז מטעם הרשות יקבע פגישת "התנעה" עם נציגי הקבוצה ועם נציגי איגוד ערים הרלוונטיים.
- בכל **פרסום** על פעילות/אירוע הקשור למיזם, יש להוסיף את הלוגואים של הגופים הרלוונטיים השותפים במיזם, לצד לוגו האיגוד ולוגו המשרד להגנ"ס (נדרש אישור פרטני להוספת לוגו המשרד להגנ"ס).
- "להגדיל ראש", **לבדוק היתכנות לחיבורים לפרויקטים נוספים ברשות**, חיבור לקבוצות או לרעיונות שונים, להיות פתוחים לשינויים או לגמישויות בהתאם למצב בשטח.
- אם הפרויקט תקוע, לברר מדוע, לערב את נציגי האיגוד ובעלי תפקידים נוספים מהרשות ולחשוב יחד כיצד לבצעו או למנפו.
- לדאוג לפן התוכני של הפרויקט - **חיבור הקהילה לתכני הקיימות.**





- **לארגן אירוע חניכה לפרויקט** ולהזמין את השותפים ואת הקהילה: לארגן פרסום מאושר מראש.
- כדאי **לפרסם כתבה/פוסט על הפרויקט** כדי לשתף את הציבור ולהזמין אותו להשתתף.
- בסיום הפרויקט, **לאסוף את החומר, החשבונות, התמונות והסיכום המילולי של התהליך ולהגיש** למשרד להגנת הסביבה דרך נציג האיגוד במייל ובהינתן אישור, להגיש בתוכנה הרלוונטית לכך באמצעות הגורם המוסמך לכך ברשות כמקובל.

כדאי לזכור:

יש חשיבות רבה למעורבות האיגוד ובפרט מחלקות החינוך וקיימות במיזם, זה יכול לתרום לשיתופי פעולה והמשך קשר בעתיד. ככל שנציגי האיגוד מעורבים ומכירים את פרטי המיזם ואת חברי הקבוצה היחמת וככל שהם נמצאים באירועים כאלו ואחרים הקשורים למיזם, מלווים ומודעים לתכני הסביבה שיושמו - כך ההגשה אמורה להיות יותר קלה ויוחזר לרשות הכסף שהוצא על הפרויקט.

יחמה ברת קיימא

יחמה "ברת קיימא" היא קודם כל כזו שמתקיימת לשנים ארוכות. הרשות אמונה ומחוייבת במסגרת זו, לסייע ולתמוך (מקצועית וכלכלית) בטיפוח הפרויקט ולדאוג ליציבותו ופעילותו השוטפת לפחות ל 3 השנים הבאות מרגע הקמתו. ראו טופס הקול קורא המקורי עם פירוט השעות והתפקידים שהוגש ואושר.

שילוט הסבר למיזם

- ❖ השלט מספר את הסיפור הסביבתי של המיזם ומזמין את הקהילה לפעולה ולכן, על נוסח התוכן לציין את הערכים האקלימיים/סביבתיים ו/או ערכי הקיימות שבאו לידי ביטוי בו (כדאי להתייעץ מראש על תוכן הנוסח עם האיגוד).
- ❖ בנוסח השלט יהיה כתוב בבירור ש - **"המיזם הוקם בהובלת הרשות, בתמיכת המשרד להגן"ס ובליויי מקצועי של איגוד ערים לאיכ"ס יהודה"**.
- ❖ על השלט יופיעו שלשת הלוגואים של הרשות המשרד להגן"ס והאיגוד.
- ❖ נוסח השלט נדרש לאישור המשרד להגן"ס ולכן יש לשלוח מבעוד מועד את נוסח הטקסט לאישור המשרד והאיגוד, לפני ביצוע.
- ❖ השלט יהיה עמיד לפגעי מזג האוויר ולטווח ארוך.
- ❖ התקציב לשלט יהיה חלק מתקציב המיזם **או** מתקציב הרשות, אם מתאפשר.





דגשים ליזמים לצורך מילוי טופס הגשת מיזם סביבתי קהילתי - קול

קורא שינוי אקלים

- ✓ מי נמצא בקבוצת פעילים? גילאים, כמה אנשים, כיצד פעלו בעבר?
- ✓ יש לתאר פעילות קהילתית במרחב ציבורי, באוריינטציה של שינויי אקלים, קיימות וסביבה. (קהילתיות וחברתיות הן תוספת מבורכת, אך לא העיקר!). נא לפרט על הרציונל הסביבתי-אקלימי של המיזם ועל השפעתו על הסביבה והקהילה.
- ✓ נא לתאר מים בר קיימא, הפעיל לאורך שנים.
- ✓ מיהם השותפים "הטבעיים" של המיזם? (גיל שלישי, נוער, גיל הרך, אחרים)
- ✓ מומלץ לתכנן את המיזם באופן כזה שיצריך מינימום תחזוקה, ושאותה התחזוקה תתאים לטיפול של כל אדם, לאו דווקא איש מקצוע. (לדוג': דק עצים דורש שימון ותחזוק רב לעומת ריצוף שאינו דורש טיפול כלל)
- ✓ הצבת קומפוסטר בגינה/ מרחב אחר- מחייבת שילוט ופעולות הסברה נוספות, וכתובת לשאלות שמתעוררות.
- ✓ נשמח לייעץ ולהנחות אתכם, לדייק את המיזם שלכם לפי רוח הדברים. כדאי לעשות זאת לפני ההגשה הרשמית של הטופס לרשות.

מושגי פעולה אקלימיים

ככלל ישנם 2 דרכי פעולה עיקריים להתמודדות –

❖ **מיטיגציה** – הפחתת כמות ה CO2 הנפלטת לאטמוספירה ומביאה לשינויי האקלים

❖ **אדפטציה** – היערכות להתמודדות עם שינויי האקלים

לדוגמא: **הקמת בוסתן קהילתי** המאופיין בנטיעת עצים – הצל שיספקו העצים יסייע להיערכות להתחממות ניכרת (אדפטציה) ופעולת העצים תביא להפחתה מועטה ברמת הפחמן הדו חמצני באוויר, (מיטיגציה).

מיזם נוסף לדוגמא, יעסוק בצרכנות נבונה המפחיתה את כמות האשפה. הפחתה זו תתבטא בהפחתה בפליטת פחמן דו חמצני לאוויר - מיטיגציה (הן במטמנות האשפה והן במפעלי המיחזור).





דשא סינטטי:

לא יתקבל כהוצאה מוכרת לקול קורא זה מהסיבות הבאות:

- לא מקדם סביבה ברת קיימא ובריאה.
- זר לסביבה הטבעית ופולט חלקיקי מיקרו-פלסטיק שנכנסים לגוף עם הנשימה ומזיקים משמעותית בטווח הארוך.
- מתחמם בשמש ועלול לגרום לכוויות לילדים רכים.

חלופות:

אבני מדרך / טוף / רסק גזם (לשמירת לחות הקרקע ופוריותה), שטיח, מחצלות. ניתן להזמין את הקהילה להביא מחצלות לפעילויות השונות.

רעיונות נוספים בתחום צריכה נבונה

מרחב לשוק/יריד **תן-קח** סביב חגים במעגל השנה – תחפושות, שבוע הספר, חפצים ובגדים, ספרי ילדים עוד, הסברה סביב נושא הצריכה, כלכלה מעגלית, יד 2, דוכני מיץ, צמצום בזבז מזון.

בהצלחה,

שרון רוזנבלוט ואלון יוסף פיירמן

איגוד ערים לאיכות הסביבה יהודה

